

БЫКОВСКИЙ Y. T. To the theoretical stem problems in education.

The relevance and importance of STEM is provoked by the challenges of our time, which require a new generation to learn, understand and apply more information on its scope and depth. Interest in the technical and natural sciences has always been small, and today, during the rapid development of new technologies, there is a need for highly qualified specialists.

In particular, the concept of STEM-education is formulated as a category that defines the appropriate pedagogical process (technology) of formation and development of mental-cognitive and creative qualities of young people, the level of which determines the competitive ability in the modern labor market: the ability and willingness to solve complex problems (problems), critical thinking, creativity, cognitive flexibility, collaboration, management, innovation. S-education is based on interdisciplinary approaches in the construction of curricula of different levels, individual didactic elements, to the study of phenomena and processes of the world, solving problem-oriented tasks.

The article presents the main theoretical positions regarding STEM in education. The concept of "STEM" is disclosed and analyzed, in particular in the education system there are: Stem-Approach, Stem-Training, Stem-Education, Stem-Preparation. At the same time, in the out-of-school education system, it is most appropriate to consider the Stem-Approach, which is based on the integration of Science / Science, Technology / Technology, Engineering / Physics, Mathematics / Mathematics, as a pedagogical condition. The main principles of the Stem-Approach in the activities of physical and mathematical circles of institutions of non-formal education are interdisciplinarity, integration, accessibility, practicality, visualization.

Keywords: STEM, STEM-approach, education, out-of-school education.

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-143.2019.05>

УДК 377.8-042.2(410+477)

Бігун О. М., Розсоха А. П.

**МОДЕЛЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
СЕРЕДНІХ ШКІЛ У НАЦІОНАЛЬНИХ КОЛЕДЖАХ**

Провідною тенденцією розвитку сучасного суспільства є інтеграція систем освіти у єдиний європейський та світовий освітній простір. При цьому визначальним у здійсненні шкільних реформ був та залишається вчитель. У цьому контексті наукової доцільності та суспільної своєчасності набуває проблема педагогічної підготовки вчителя. Педагогічна підготовка майбутніх учителів середніх шкіл має бути спрямована на формування фахівців з новітнім типом мислення, які забезпечать навчання і виховання цілісної особистості, що орієнтована на індивідуальну самореалізацію.

У статті обґрунтовано структурно-функціональну модель системи педагогічної підготовки майбутніх учителів середніх шкіл у національних коледжах. Засобами методу моделювання виділено та проаналізовано базові компоненти педагогічної підготовки: методологічний, змістовний, процесуальний, організаційний, технічний, практичний.

Встановлено, що модель педагогічної підготовки майбутніх учителів у коледжах є комплексом взаємопов'язаних елементів педагогічного процесу, що забезпечують формування системи якостей, знань, умінь та навичок, необхідних для успішної організації педагогічної діяльності. Акцент у дослідженні спрямовано на важливість компетентнісного підходу у підготовці майбутніх учителів, формування системи ціннісних орієнтацій до професійної діяльності, забезпечення неперервності та варіативності педагогічної практики, окреслення

критеріїв сформованості готовності майбутнього вчителя до професійної діяльності. Увагу зосереджено на необхідності впровадження сучасних інноваційних підходів до підготовки компетентних фахівців нової генерації, що, зі свого боку, передбачає зміни у змісті, методах і формах організації освітнього процесу в закладах педагогічної освіти України.

Ключові слова: модель педагогічної підготовки, компетентнісний підхід, національні коледжі, ринок освітніх послуг, інноваційні технології, форми організації освітнього процесу, засоби навчання, педагогічна практика.

Провідною тенденцією розвитку сучасного суспільства є інтеграція систем освіти у єдиний європейський та світовий освітній простір. При цьому визначальним у здійсненні шкільних реформ був та залишається вчитель. У цьому контексті наукової доцільності та суспільної своєчасності набуває проблема педагогічної підготовки вчителя. Педагогічна підготовка майбутніх учителів середніх шкіл має бути спрямована на формування фахівців з новітнім типом мислення, які забезпечать навчання і виховання цілісної особистості, що орієнтована на індивідуальну самореалізацію.

Суттєвий вплив на освітню політику в останні роки майже в усіх європейських країнах мали економічні перетворення у світовому суспільстві. Фундаментальні реформи в освіті спричинили суттєві зміни в змісті і структурі професійної підготовки вчителів. Унаслідок реформування освіти зазнала корегування організація підготовки фахівців в багатьох країнах світу, що вплинуло на освітню політику держав, розробку національних програм, освітніх стандартів, критеріїв підготовки висококваліфікованих фахівців.

У наш час відбуваються стрімкі зміни в системі вищої освіти України з орієнтацією на новітню освітню парадигму. Інноваційні процеси поширюються в системі освіти і водночас поглиблюють суперечності стосовно вимог до рівня підготовленості спеціалістів і рівнем їх професійної педагогічної підготовки. Для вирішення цієї проблеми слід підготувати такого педагога, який буде володіти педагогічними компетентностями, мати високі професійні вміння.

У Законі “Про освіту” (2017) зазначається, що педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники, інші особи, які залучаються до освітнього процесу, мають право на академічну свободу, зокрема свободу викладання, свободу від втручання у педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі; педагогічну ініціативу; розроблення та впровадження авторських навчальних програм, проектів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання [3, с. 26]. Саме такого вчителя має готувати сучасний заклад освіти.

В Україні підготовку майбутніх учителів середніх шкіл здійснюють університети та коледжі. Як зазначає Закон України “Про вищу освіту” (2014), коледж – це галузевий вищий навчальний заклад або структурний підрозділ університету, академії чи інституту, що провадить освітню діяльність, пов’язану із здобуттям ступенів молодшого бакалавра або бакалавра, проводить прикладні наукові дослідження [2, с. 19]. Коледжі можуть провадити освітню діяльність у сфері фахової передвищої та/або вищої освіти.

Реалізація програм підготовки початкового рівня (короткого циклу) вищої педагогічної освіти може здійснюватись у співпраці університетів та коледжів, які

спільними зусиллями забезпечують якість вищої освіти та її наближеність до місць проживання відповідної категорії здобувачів освіти.

На сучасному етапі реформування системи педагогічної освіти України існує необхідність регулювання діяльності закладів вищої та фахової передвищої освіти та педагогічних коледжів зокрема в частині формування змісту освіти та організації освітнього процесу.

Мета статті – теоретично обґрунтувати модель системи педагогічної підготовки майбутніх учителів середніх шкіл у коледжах України відповідно до змін у чинному законодавстві та з урахуванням прогресивного досвіду зарубіжних країн.

Проблеми змісту професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів, питання організації освітнього процесу в коледжах і університетах розглядали у своїх працях вітчизняні та зарубіжні науковці: К. Абазовик, Є. Бондаревська, О. Дубасенюк, В. Гарапко, Ю. Кіщенко, І. Козаченко, Н. Кузьміна, Н. Мачинська, І. Самойлюкевич, О. Палеха, І. Семенець, О. Хижняк, М. Чепурна, М. Шемуда; Р. Болам (R. Bolam), Дж. Мак Біт (J. McBeat), Д. Гопкінс (D. Hopkins), Л. Грей (L. Grey), Е. Джеймс (E. James), А. Мак Махон (A. McMahon), Дж. Робінсон (J. Robinson), М. Соулсбі (M. Soulsby) та ін.

Ефективний педагогічний процес неможливий без теоретичного проектування. Для вивчення процесу педагогічної підготовки майбутніх учителів середніх шкіл доцільно взяти за основу системний підхід, який передбачає розгляд мети, завдань, змісту, форм і методів навчання не ізольовано, а у форматі взаємодії як компонентів педагогічного процесу, що надасть можливість виявляти загальні системні властивості та якісні характеристики. Системний підхід вимагає побудови теоретичної моделі педагогічних систем й доведення її продуктивності.

Концепція розвитку педагогічної освіти передбачає розроблення сучасної моделі педагогічної професії в контексті потреб суспільства, перспектив розвитку національної економіки та глобальних технологічних змін включно із трансформацією вищої та фахової передвищої освіти за педагогічними спеціальностями [6, с. 5].

О. Дубасенюк вважає моделювання є досить новим і перспективним методом наукового пошуку, який ґрунтується на побудові й дослідженні уявно чи матеріально реалізованої системи, що адекватно відображає предмет дослідження [4].

Проблемі моделювання у професійній діяльності викладача вищої школи присвячені праці С. Баранова, Н. Волкової, К. Гнезділової, А. Капської, П. Лузана, Г. Матушинського, В. Сластьоніна, Є. Смірної, Ю. Шапрана та ін.

Метод моделювання передбачає постановку мети, дослідження об'єкта пізнання, заміщення досліджуваного об'єкта іншим. Тому під моделлю розуміють уявну або матеріально реалізовану систему, яка, відображуючи чи відтворюючи об'єкт дослідження, може його замінити і стати джерелом інформації про об'єкт пізнання.

Науковці виділяють такі умови моделювання: між моделлю й оригіналом існує подібність схожості, форма якої чітко виражена й точно зафіксована; модель у процесі наукового пізнання є заміщенням об'єкта вивчення; вивчення моделі дає

зможу отримати інформацію про оригінал, тобто за результатами дослідження з використанням методу моделювання можна робити висновки про характер ефектів, які пов'язані з досліджуванним об'єктом [8, с. 75]

Створюючи модель педагогічної підготовки майбутніх учителів середніх шкіл у коледжах України, ми виходили з того, що педагогічна підготовка – це процес засвоєння майбутніми учителями теоретичних (педагогіка, психологія, історія педагогіки, педагогічна майстерність, методика виховної роботи, методика профільної спеціальності, нові педагогічні технології) і практичних (педагогічна практика) знань, формування педагогічної компетентності в системі навчально-виховного процесу вищої педагогічної школи. Саме тому експериментальна модель педагогічної підготовки майбутніх учителів середніх шкіл відображає такі категорії: потреби ринку праці, мету освітнього процесу, принципи, форми, методи, засоби й етапи організації процесу підготовки, результат і педагогічні умови що сприяють його досягненню.

Підготовка педагогічного працівника має відповідати суспільним запитам, сформульованим у професійних стандартах та стандартах освіти, враховувати світові тенденції та рекомендації впливових міжнародних організацій щодо підготовки педагогів [6, с. 3].

Відповідно до потреб ринку праці реалізація даної моделі передбачає формування готовності майбутніх учителів середніх шкіл до роботи в умовах впровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року.

Здійснений аналіз науково-методичних джерел дає змогу визначити основні компоненти педагогічної підготовки майбутніх учителів, які, на нашу думку, є основою відповідної освітньої моделі: *методологічний* – освітні підходи у педагогічній підготовці такі, як системний, діяльнісний, особистісно орієнтований, аксіологічний, акмеологічний, компетентнісний; *змістовний* – програми і плани підготовки; *процесуальний* – прийоми і методи, технології; *організаційний* – форми організації навчання; *технічний* – засоби навчання; *практичний* – практика [1, с. 354].

Педагогічну підготовку майбутній учитель отримує у закладі вищої освіти в процесі опанування певних дисциплін зі своєї сфери і обов'язково проходить педагогічну практику. Таким чином, цілісна педагогічна підготовка містить такі складові:

- когнітивну – у процесі фундаментальної підготовки майбутній учитель середньої школи повинен володіти сучасними методологічними підходами та знання щодо теоретичних засад професійної діяльності;
- праксеологічну – майбутні вчителі мають оволодіти інноваційними методами та педагогічними технологіями;
- аксіологічну – відповідає за самореалізацію майбутнього вчителя, формування ціннісних орієнтацій.

Відповідно до Концепції розвитку педагогічної освіти модернізація освітніх програм підготовки фахівців галузі знань 01 “Освіта/Педагогіка”, передбачає: впровадження компетентнісного, особистісно-орієнтованого підходу в педагогічній освіті, забезпечення формування загальних (універсальних, ключових тощо)

компетентностей; опанування педагогічних технологій, що містять елементи інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій; максимальне наближення психолого-педагогічної та методичної підготовки до умов практичної фахової діяльності; запровадження принципу дитиноцентризму та педагогіки партнерства, що ґрунтується на співпраці учня, вчителя, батьків і громадськості з урахуванням принципів інклюзивної освіти; набуття навичок дослідницької діяльності на майбутній посаді; набуття необхідних компетентностей та досвіду роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного та спеціального навчання; прищеплення інноваційності як способу мислення та ключового інструменту лідерства в умовах державно-громадського партнерства, сприйняття глобалізації освітніх процесів та конкурентності як обов'язкових умов розвитку системи педагогічної освіти [6].

Теоретичні дослідження та практичний досвід провідних науковців засвідчують, що компетентнісний підхід – один із провідних напрямів удосконалення національної системи освіти. В основі компетентнісного підходу лежить компетентнісно орієнтована освіта. Професійна компетентність вчителя у багатьох дослідженнях розглядається як результат професійної підготовки, як рівень професійної майстерності виконання педагогом своєї діяльності. Вона обумовлена глибокими знаннями якостей, явищ та предметів, вільним володінням змістом педагогічної праці, методикою навчання і виховання.

Цінним для нашого дослідження є визначення професійної компетентності учителів Н. Кузьміною, яка розуміє цю дефініцію як здатність учителя перетворювати освітній процес у засіб формування особистості здобувача освіти. Науковець визначає такі компетентності: спеціальна (у галузі дисципліни, що викладається); методична (у галузі способів формування знань, умінь та навичок); психолого-педагогічна (у галузі мотивів, спрямованості, здібностей); рефлексія педагогічної діяльності або аутопсихологічна компетентність [7].

У своєму дослідженні ми спираємося на визначення професійної компетентності Н. Кузьміної і серед загальних педагогічних компетентностей виділяємо такі: загальнонавчальну, інформаційно-аналітичну, дослідницько-праксеологічну, комунікативну, громадянську, етичну, соціокультурну, міжособистісної взаємодії, адаптивну, рефлексивну, здоров'язбережувальну. Типовими компетентностями професійного типу є предметна, педагогічна (дидактична, виховна, організаційна), психологічна, методична, професійно-комунікативна.

У науково-педагогічному дискурсі значимість процесу імплементації освітньої доктрини зарубіжних країн є своєчасним і потребує вивчення з метою забезпечення належної професійної підготовки випускника коледжу в умовах неперервної педагогічної освіти та його конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг. На нашу думку, в цьому контексті важливою є запропонована методологія розробки, впровадження та оцінювання освітніх програм для кожного з циклів за кордоном, визначених Болонською декларацією. Автори проекту "Гармонізація освітніх структур у Європі" (Тьюнінг), координаторами якого є університет Деусто (Іспанія) та університет Гронінгена (Нідерланди), запропонували Матеріали, напрацьовані в рамках проекту, що стали основою для підготовки освітньо-професійних програм закладами вищої освіти України на засадах

компетентнісного підходу.

У моделі педагогічної підготовки майбутніх учителів середніх шкіл у національних коледжах цінним є аналіз особливостей використання інноваційних технологій. Аналіз наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних науковців у системі підготовки майбутніх учителів середніх шкіл у Великій Британії дав можливість виділити авторську класифікацію інноваційних технологій та можливість використання закордонного досвіду у технологізації професійної підготовки майбутніх учителів в Україні. Пріоритетне значення у нашому дослідженні мають такі технології: сугестивні, контекстно-мовне навчання, тьюторство, асоціативні технології, інтерактивні, інформаційні, творчо-діалогічні, мовне порт фоліо. Завдяки цьому суспільство отримує від коледжу професіонала-інтелігента, зорієнтованого на неперервну самоосвіту, компетентного фахівця у світі освітніх послуг [5, 11, 12, 13].

Орієнтація навчання на особистість та опанування способів пізнавальної діяльності свідчить, що головною функцією освіти є розвиток людини із гнучким і критичним мисленням, творчою ініціативою, відповідальністю, налаштованістю на самореалізацію, здатністю досягати мети. Саме тому у моделі педагогічної підготовки вчителя важливою є змістова сторона. Начальні плани підготовки майбутніх учителів у коледжах повинні містити два основні цикли навчальних дисциплін: цикл загальної підготовки та цикл професійної підготовки. Окрім цього, необхідно розширювати перелік дисциплін вільного вибору студента, що дають змогу розширити професійні права випускника відповідно до його власних уподобань.

Невід'ємними складовими освітніх програм підготовки педагогів є складники психолого-педагогічної та практичної підготовки, а в багатьох випадках предметної спеціальності, включно з методикою викладання, використанням інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій. Вважаємо, що необхідна глибша реалізація особистісно орієнтованого підходу в педагогічній освіті, максимальне наближення психолого-педагогічної та методичної підготовки до умов практичної фахової діяльності.

Ефективність підготовки майбутніх фахівців залежить від доцільності впровадження в практику роботи педагогічного працівника різноманітних форм організації навчання. Так, Н. Мачинська під формою організації навчання розуміє певну структурно-організаційну побудову навчального заняття залежно від його дидактичної мети, змісту й особливостей діяльності суб'єктів та об'єктів навчання [9].

Відповідно до статті 50 Закону України "Про вищу освіту" освітній процес у закладах вищої освіти здійснюється за такими формами: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Основними видами навчальних занять у закладах вищої освіти є лекція, лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття, консультація. Заклад вищої освіти має право встановлювати інші форми освітнього процесу та види навчальних занять [2].

Найбільш поширеним видом наукового спілкування викладача зі студентами є лекція. Традиційність цього виду навчального заняття у педагогічних коледжах має необмежений потенціал щодо педагогічних інновацій та експериментів (проблемна лекція, бінарна лекція, лекція-диспут, лекція-брифінг, лекція теоретичного конструювання тощо).

Ефективність практичних та лабораторних занять визначається не тільки ретельним дотриманням усіх етапів підготовки та проведення заняття, не тільки високим рівнем засвоєння теоретичного матеріалу, але результативністю сформованості необхідних практичних умінь і навичок, що значною мірою залежить від рівня сформованості практичної компетентності самих науково-педагогічних працівників [9].

Якість та ефективність педагогічної підготовки майбутніх учителів середніх шкіл в національних коледжах залежить від використання засобів навчання, завдяки яким більш успішно і за короткий час досягається визначена ціль навчання. Дидактичні засоби, як і методи, організаційні форми, є частиною педагогічної системи і виконують такі основні функції, як інформаційну, засвоєння нового матеріалу, контрольну [10, с.136]. Специфіка змісту педагогічної підготовки майбутніх учителів зумовлює необхідність комплексного застосування традиційних та інформаційно-комунікаційних засобів навчання. Сьогодні найбільш поширеними є електронні підручники, електронні інтерактивні курси дисциплін, електронні мовні й педагогічні словники, електронні презентації, веб-сайти, навчальні та контролюючі програми тощо. Особливо ефективними засобами навчання є інтерактивні дошки, рідкокристалічні панелі, інноваційні навчально-тренінгові аудиторії, інформаційно-ресурсні веб-портали тощо.

Обов'язковою складовою освітнього процесу підготовки здобувача вищої або фахової передвищої освіти до педагогічної професії на сьогодні є безперервна педагогічна практика. Для виконання цього ключового завдання обсяг практичної підготовки має складати не менше 30 кредитів ЄКТС у межах обов'язкової частини бакалаврських програм, починаючи з першого року навчання, у різних закладах освіти. У разі реалізації освітніх програм за дуальною формою здобуття освіти обсяг практичної підготовки може бути збільшено через поєднання теоретичного навчання та практичної роботи. Практична педагогічна діяльність здобувача вищої або фахової передвищої педагогічної освіти під час навчання може бути врахована як практична підготовка. Не менше половини обсягу практичної підготовки має бути відведено для проходження виробничої практики із самостійним виконанням професійних завдань [6].

Вважаємо, що в сучасних реаліях підготовки майбутніх учителів в національних коледжах, важливо розширити академічні рамки педагогічної практики, а також забезпечити її варіативність (спостереження, пробні уроки, переддипломна практика, літня практика тощо).

Слід зазначити, що ступінь реалізації комплексу знань, умінь та педагогічних компетентностей майбутнього вчителя безпосередньо залежить і від ціннісних орієнтацій, які є стратегічними цілями його діяльності, посідають особливе місце в мотиваційно-регулятивній системі поведінки та професійної діяльності і впливають на зміст потреб, мотивів, інтересів. Серед професійних цінностей педагога провідними є любов до дітей, до професії, повага, відданість професії.

Педагогічну підготовку майбутніх учителів середніх шкіл можна характеризувати як єдність, що включає в себе педагогічний трикутник: передача знань; засвоєння знань; побудова системи знань та формування компетентностей.

Пріоритетним напрямком у реформуванні педагогічної освіти України є курс

на підготовку педагогічних працівників за новими перспективними професіями, зокрема, “андрагог”, “тьютор”, “модератор”, “фасилітатор”, “менеджер електронного навчання”, “асистент вчителя” тощо.

Таким чином, зміст, мета, форми, методи і засоби організації освітнього процесу підготовки майбутніх учителів середніх шкіл мають бути зорієнтовані на результат. Результатом підготовки є готовність випускників до роботи у школі, що передбачає відповідну освітню кваліфікацію та ціннісно-орієнтаційні пріоритети.

Висновки. Запропонована модель педагогічної підготовки майбутніх учителів середніх шкіл в національних коледжах передбачає досягнення таких результатів: удосконалення теоретичних знань, розвиток практичних умінь і навичок педагогічної діяльності.

Відповідно до моделі, педагогічна підготовка майбутніх учителів в коледжах є процесом засвоєння знань із психолого-педагогічних дисциплін, методик навчання, педагогічної практики. На основі виділених методологічних підходів, розроблених педагогічних умов та науково-педагогічних джерел, було розроблено модель педагогічної підготовки майбутніх учителів в коледжах, яка є комплексом взаємопов'язаних елементів педагогічного процесу, що забезпечують формування системи якостей, знань, умінь та навичок, необхідних для успішної організації педагогічної діяльності. Модель педагогічної підготовки носить прогностичний характер, випереджає час та визначає професійні перспективи майбутніх фахівців.

Використана література:

1. Бондаревская Е. Теория и практика личностно-ориентированного образования. Ростов на Дону, 2000. 354 с.
2. Закон України “Про вищу освіту” від 01.07.2014 р. № 1556-VII <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Закон України “Про освіту” від 5 вересня 2017 р. №2145-VIII <http://zakon4.rada.gov.ua>.
4. Дубасенюк О. А. Психолого-педагогічні фактори професійного становлення вчителя. Житомир: Житомир. держ. пед. ун-т, 1995. 260 с.
5. Козаченко І. Інноваційні технології в системі підготовки майбутніх учителів іноземних мов у Великій Британії та Україні (порівняльний аналіз): дис. ... канд. пед. наук. Переяслав-Хмельницький, 2015. 222 с.
6. Концепція розвитку педагогічної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti> (дата звернення: 19.05.2019).
7. Кузьмина Н. В. Методы исследования педагогической деятельности. Ленинград: Изд-во Ленингр. гос. ун-та, 1970. 114 с.
8. Лузан П. Г. Основи науково-педагогічних досліджень. Київ: Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2010. 219 с.
9. Мачинська Н. І., Стельмах С. С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навчально-методичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 180 с.
10. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: навч. посібник. Вінниця: Універсум-Вінниця, 1998. 348 с.
11. Anderson R. Writing University History in Great Britain, from the 1960th to the Present. University of Edinburg, 2017. P. 17-40.
12. Gender R. Class and school teacher education from the mid-nineteenth century to 1970: scenes from a town in the North of England. History of Education. 2019. P. 313-343.
13. Lichman L. Human Competence: Dedalian Epistemology. Modern European Researches. 2015. № 7. P. 68-71.

References:

- [1] Bondarevskaia E. (2000). Teoryia y praktyka lychnostno-oryentyrovannoho obrazovanyia. Rostov na Donu, 354 s.
- [2] Zakon Ukrainy "Pro vyshchu osvitu" vid 01.07.2014r. № 1556-VII <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
- [3] Zakon Ukrainy "Pro osvitu" vid 5 veresnia 2017r. № 2145-VIII <http://zakon4.rada.gov.ua>.
- [4] Dubaseniuk O. A. (1995). Psykholoho-pedahohichni faktory profesiinoho stanovlennia vchytelia. Zhytomyr : Zhytomyr. derzh. ped. un-t, 260 s.
- [5] Kozachenko I. (2015). Innovatsiini tekhnolohii v systemi pidhotovky maibutnikh uchyteliv inozemnykh mov u Velykii Brytanii ta Ukraini (porivnialnyi analiz) : dys. ... kand.ped.nauk. Pereiaslav-Khmelnyskyi, 222 s.
- [6] Kontseptsiiia rozvytku pedahohichnoi osvity. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti> (data zvernennia: 19.05.2019).
- [7] Kuzmyna N. V. (1970). Metody ucledovanyia pedahohycheckoi deiatelnocty. Leningrad : Yzd-vo Lenynhr. hos. un-ta, 114 s.
- [8] Luzan P. H. (2010). Osnovy naukovy-pedahohichnykh doslidzhen. Kyiv : Natsionalnyi universytet bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy, 219 s.
- [9] Machynska N. I., Stelmakh S. S. (2012). Suchasni formy orhanizatsii navchalnoho protsesu u vyshchii shkoli: navchalno-metodychnyi posibnyk. Lviv : Lvivskyi derzhavnyi universytet vnutrishnikh sprav, 180 s.
- [10] Moiseiuk N. Ye. (1998). Pedahohika : navch. posibnyk. Vinnytsia : Universum-Vinnytsia, 348 s.
- [11] Anderson R. (2017). Writing University History in Great Britain, from the 1960th to the Present. University of Edinburg, P. 17-40.
- [12] Gender R. (2019). Class and school teacher education from the mid-nineteenth century to 1970 : scenes from a town in the North of England. History of Education. P. 313-343.
- [13] Lichman L. (2015). Human Competence : Dedalian Epistemology. Modern European Researches. № 7. P. 68-71.

Бигун А. Н., Розсоха А. П. Модель педагогической подготовки будущих учителей средних школ в национальных колледжах.

Ведущей тенденцией развития современного общества является интеграция систем образования в единое европейское и мировое образовательное пространство. При этом определяющим в осуществлении школьных реформ был и остается учитель. В этом контексте научной целесообразности и общественной своевременности приобретает проблема педагогической подготовки учителя. Педагогическая подготовка будущих учителей средних школ должна быть направлена на формирование специалистов с новейшим типом мышления, которые обеспечат обучение и воспитание целостной личности, которая ориентирована на индивидуальную самореализацию.

В статье обоснована структурно-функциональная модель системы педагогической подготовки будущих учителей средних школ в национальных колледжах. Средствами метода моделирования выделены и проанализированы базовые компоненты педагогической подготовки: методологический, содержательный, процессуальный, организационный, технический, практический.

Установлено, что модель педагогической подготовки будущих учителей в колледжах представляет собой комплекс взаимосвязанных элементов педагогического процесса, обеспечивающих формирование системы качеств, знаний, умений и навыков, необходимых для успешной организации педагогической деятельности. Акцент в исследовании направлен на важность компетентного подхода в подготовке будущих учителей, формирование системы ценностных ориентаций в профессиональной деятельности, обеспечения непрерывности и вариативности педагогической практики, определение критериев сформированности готовности будущего учителя к профессиональной деятельности. Внимание сосредоточено на необходимости внедрения современных инновационных подходов к подготовке компетентных специалистов нового поколения, что, в свою очередь, предполагает изменения в содержании, методах и формах организации образовательного процесса в учреждениях педагогического образования Украины.

Ключевые слова: модель педагогической подготовки, компетентностный подход, национальные колледжи, рынок образовательных услуг, инновационные технологии, формы организации образовательного процесса, методы обучения, педагогическая практика.

BIHUN OLEKSANDR, ROZSOKHA ANTONINA. The model of pedagogical training of future secondary school teachers in the national colleges.

The leading trend in the development of modern society is the integration of education systems into a single European and world educational space. At the same time, the teacher was still decisive in the implementation of school reforms. In this context, the problem of pedagogical teacher training becomes a scientific expediency and social timeliness. The pedagogical training of future secondary school teachers should be aimed at the formation of specialists with the newest type of thinking, who will provide training and education of a holistic personality, focused on individual self-realization.

The research backgrounds the structural and functional model of the system of pedagogical training of future secondary school teachers in the national colleges. By means of the modeling method, the basic components of pedagogical training are singled out and analyzed: methodological, substantive, procedural, organizational, technical, practical.

It has been ascertained that the model of pedagogical training of future secondary school teachers in colleges is a complex of interrelated elements of the pedagogical process which provide the formation of the system of qualities, knowledge, abilities and skills that are necessary for the successful pedagogical activities. The emphasis in the paper is placed on the importance of the competency-based approach in future teachers training, the formation of a system of value orientations related to the professional activity, ensuring the continuity and variability of pedagogical practice, outlining the criteria for the readiness of a future teacher to professional activities. The introduction of modern approaches to training a competent teacher of a new generation is highlighted, which, in its turn, presupposes changes in the content, methods and forms of the organization of the educational process in the teacher training institutions of Ukraine.

Keywords: model of pedagogical training, competency-based approach, national colleges, market of educational services, innovative technologies, forms of organization of the educational process, learning tools, pedagogical practice.

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-143.2019.06>

УДК 378.147: 81'243-021.464

Бреславець Н. О.

МЕТОДИЧНІ ДІЇ В ЗДІЙСНЕННІ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ З АКЦЕНТОМ НА САМОСТІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТІВ

Фактор особистісного зростання людини в XXI виходить на перший план мотиваційних устремлень молодого покоління: свобода пересування по всьому світу, взаємопроникнення економік, міжнародний поділ праці, інтенсифікація процесу торгівлі та ін. Це є викликами сучасності, що різко стимулюють вивчення іноземних мов та вимагають глибоких і якісних змін викладання іноземної мови в середній та вищій школі.

У сучасних умовах самостійність стає професійно необхідною якістю особистості будь-якого спеціаліста. Таким чином, підготовка майбутніх спеціалістів у вищому навчальному закладі має орієнтуватися на формування у студентів цієї якості. Вираження самостійності